

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie juridische zaken

2013/0185(COD)

5.12.2013

ONTWERPADVIES

van de Commissie juridische zaken

aan de Commissie economische en monetaire zaken

inzake het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde regels voor schadevorderingen volgens nationaal recht wegens inbreuken op de bepalingen van het mededingingsrecht van de lidstaten en van de Europese Unie
(COM(2013)0404 – C7-0170/2013 – 2013/0185(COD))

Rapporteur voor advies: Bernhard Rapkay

PA_Legam

BEKNOPTE MOTIVERING

De EU heeft bijna tien jaar beraadslaagd over de mogelijkheid om gemeenschappelijke regels in te voeren voor schadevorderingen wegens inbreuken op de bepalingen van het mededingingsrecht. Het voorliggende voorstel van de Commissie voor een richtlijn is zeer welkom, omdat het consumenten en kleine en middelgrote ondernemingen helpt bij de uitoefening van hun recht op vergoeding van schade ten gevolge van inbreuken op het mededingingsrecht. Momenteel bevinden zowel degenen die inbreuken op het mededingingsrecht plegen als degenen die daar het slachtoffer van zijn zich in een door ongelijkheid gekenmerkte situatie, omdat er geen toereikende nationale regels voor schadevorderingen bestaan of omdat de regels per lidstaat verschillen. Ook kunnen ondernemingen die artikel 101 of artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie overtreden, maar die niet gevestigd zijn in een lidstaat met wetgeving die gunstig is voor degene die een schadevordering instelt, een concurrentievoordeel hebben. Dergelijke verschillen in aansprakelijkheidsregels kunnen de mededinging verstoren en de werking van de interne markt nadelig beïnvloeden. De rapporteur kan zich dus volledig vinden in het voorstel van de Commissie om het de slachtoffers gemakkelijker te maken om via de rechter schadevergoeding te krijgen.

De rapporteur steunt in beginsel de invoering van clementieregelingen. Dankzij die regelingen komen namelijk inbreuken aan het licht en daarom moeten bedrijven niet worden ontmoedigd om mee te werken. De bescherming die deze regelingen bieden mag echter niet verder gaan dan nodig is. Met name mogen deze regelingen ondernemingen niet ontheffen van de verplichting tot betaling van schadevergoeding aan slachtoffers of leiden tot overmatige bescherming van informatie die eisers nodig hebben om een schadevordering te kunnen instellen.

De rapporteur is voorts ingenomen met het feit dat partijen worden gestimuleerd hun geschil consensueel te beslechten, maar wil daarbij benadrukken dat consensuele geschillenbeslechting daadwerkelijk vrijwillig van aard moet zijn. Om consensuele geschillenbeslechting toegankelijker te maken moeten eisers de mogelijkheid hebben om in de precontentieuze fase informatie te verkrijgen van nationale of Europese mededingingsautoriteiten aangaande de omvang van de schade of het verlies.

De toegang tot bewijsmateriaal is essentieel voor de uitoefening van het verhaalsrecht. De rapporteur acht het om die reden essentieel om de door de Commissie voorgestelde bepalingen verder te versterken, om de toegang, onder controle van de rechter, te waarborgen tot informatie die relevant en noodzakelijk is voor de schadevordering. Hoewel het zo kan zijn dat bepaalde soorten documenten (of informatie in die documenten) om geheimhouding vragen, vindt de rapporteur dat altijd moet worden beoordeeld of documenten al dan niet kunnen worden bekendgemaakt en dat geen enkele categorie systematisch van een dergelijke beoordeling dient te worden uitgesloten.

Bij eerdere gedachtewisselingen over de mogelijkheden om de positie van eisers te versterken is collectief verhaal naar voren gebracht als een manier om de processuele gelijkheid van partijen in geschillen over vergoeding van schade te verbeteren. De rapporteur is van oordeel dat het handhaven of invoeren van dergelijke mechanismen aangemoedigd moet worden, ook al worden zij niet verplicht gesteld voor de lidstaten, maar vindt het belangrijk dat bepaalde

praktijken daarbij niet worden toegestaan, zoals het hanteren van een geen-bezwaarsysteem waarbij slachtoffers, als zij niet aan een collectieve verhaalsactie wensen deel te nemen, dat uitdrukkelijk dienen te melden, of het creëren van de mogelijkheid een resultaatafhankelijk honorarium af te spreken of een schadevergoeding met een boetekarakter toe te kennen.

AMENDEMENTEN

De Commissie juridische zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie economische en monetaire zaken onderstaande amendementen in aanmerking te nemen:

Amendement 1

Voorstel voor een richtlijn Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

(4) Volgens het Unierecht op schadevergoeding in mededingingszaken moet elke lidstaat over procedurele regels beschikken die de effectieve uitoefening van dat recht garanderen. De behoefte aan doeltreffende procedurele middelen volgt ook uit het recht op een effectieve rechterlijke bescherming dat in artikel 47, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie⁵³ en in artikel 19, lid 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie is vastgelegd.

Amendement

(4) Volgens het Unierecht op schadevergoeding in mededingingszaken moet elke lidstaat over procedurele regels beschikken die de effectieve uitoefening van dat recht garanderen. De behoefte aan doeltreffende procedurele middelen volgt ook uit het recht op een effectieve rechterlijke bescherming dat in artikel 47, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie⁵³ en in artikel 19, lid 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie is vastgelegd ***en op grond waarvan de lidstaten moeten voorzien in de nodige rechtsmiddelen om daadwerkelijke rechtsbescherming op de onder het recht van de Unie vallende gebieden te verzekeren. Procedurele regels volgens nationaal recht moeten niet alleen de beginselen van doeltreffendheid en gelijkwaardigheid in acht nemen, maar moeten ook zover geharmoniseerd worden als nodig is om rechtszekerheid, eerlijke concurrentieverhoudingen en minimumnormen voor de hele interne markt te waarborgen.***

⁵³ PB C 326 van 26.10.2012, blz. 391.

⁵³ PB C 326 van 26.10.2012, blz. 391.

Motivering

Het is belangrijk om te benadrukken dat procedurele regels een essentieel onderdeel vormen van het nationale recht. Daarnaast is het belangrijk niet alleen te vermelden dat deze regels doeltreffend moeten zijn, overeenkomstig het in overweging 10 genoemde doeltreffendheidsbeginsel, maar ook dat zij op bepaalde punten geharmoniseerd zullen worden als dat nodig blijkt met het oog op de goede werking van de interne markt.

Amendement 2**Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4 bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

(4 bis) Aangezien de lidstaten gestimuleerd moeten worden om mechanismen voor collectief verhaal te handhaven of in te voeren om de mogelijkheden voor eisers om een schadevordering in te stellen wegens inbreuk op het mededingingsrecht te verruimen, moet er op EU-niveau een aantal basisregels worden vastgesteld om consumenten in alle lidstaten in staat te stellen gebruik te maken van deze mechanismen, teneinde de processuele gelijkheid van partijen bij het geschil te verbeteren. Om de keuzevrijheid van consumenten te waarborgen en om misbruik van procesrecht tegen te gaan moeten dergelijke regelingen op EU-niveau gebaseerd worden op een opt-inconstructie en moet het niet worden toegestaan een resultaatafhankelijk honorarium af te spreken of een schadevergoeding met een boetekarakter toe te kennen.

Motivering

Vijftien lidstaten kennen procedures voor collectief verhaal. Met name met betrekking tot

grensoverschrijdende situaties is er behoefte aan duidelijker regels, omdat consumenten en ondernemingen die te maken krijgen met inbreuken op de mededingingsregels in de huidige situatie vaak aanlopen tegen complexe eisen. Collectief verhaal moet in beginsel toegankelijk zijn voor alle EU-burgers en ondernemingen. Daarom moeten de lidstaten aangespoord worden om deze mogelijkheid te creëren. Bepaalde praktijken, zoals het afspreken van een resultaatafhankelijk honorarium of het toekennen van schadevergoedingen met een boetekarakter, moeten echter in het kader van de regelingen voor collectief verhaal in de EU geen plaats krijgen.

Amendement 3

Voorstel voor een richtlijn Overweging 7

Door de Commissie voorgestelde tekst

(7) Ondernemingen die in verschillende lidstaten gevestigd en actief zijn, zijn onderworpen aan procedurele regels die de mate waarin zij aansprakelijk kunnen worden gesteld voor inbreuken op het mededingingsrecht aanzienlijk beïnvloeden. Die ongelijke handhaving van het Unierecht op schadevergoeding kan leiden tot een concurrentievoordeel voor ondernemingen die in strijd met de artikelen 101 en 102 van het Verdrag hebben gehandeld, en kan de uitoefening van het recht om zich te vestigen en goederen of diensten te leveren ontmoedigen in de lidstaten waar het recht op schadevergoeding beter wordt gehandhaafd. De verschillen tussen de aansprakelijkheidsregelingen die in de lidstaten van toepassing zijn, **kunnen** zowel de mededinging als de goede werking van de interne markt ongunstig beïnvloeden.

Amendement

(7) Ondernemingen die in verschillende lidstaten gevestigd en actief zijn, zijn onderworpen aan procedurele regels die de mate waarin zij aansprakelijk kunnen worden gesteld voor inbreuken op het mededingingsrecht aanzienlijk beïnvloeden. Die ongelijke handhaving van het Unierecht op schadevergoeding kan leiden tot een concurrentievoordeel voor ondernemingen die in strijd met de artikelen 101 en 102 van het Verdrag hebben gehandeld, en kan de uitoefening van het recht om zich te vestigen en goederen of diensten te leveren ontmoedigen in de lidstaten waar het recht op schadevergoeding beter wordt gehandhaafd. **Omdat** de verschillen tussen de aansprakelijkheidsregelingen die in de lidstaten van toepassing zijn zowel de mededinging als de goede werking van de interne markt ongunstig **kunnen** beïnvloeden, **is het passend om de richtlijn te baseren op de dubbele rechtsgrondslag van de artikelen 103 en 114 VWEU.**

Or. en

Motivering

Uit hetgeen in de overweging wordt aangevoerd, volgt automatisch dat de richtlijn gebaseerd

moet worden op de dubbele rechtsgrondslag van de artikelen 103 en 114 VWEU. Duidelijkheidshalve moet dit ook expliciet worden vermeld.

Amendement 4

Voorstel voor een richtlijn Overweging 8

Door de Commissie voorgestelde tekst

(8) Het is daarom noodzakelijk om een gelijkere speelveld te garanderen voor ondernemingen die op de interne markt actief zijn en de voorwaarden te verbeteren waarop consumenten hun uit de interne markt voortvloeiende rechten kunnen uitoefenen. Het is ook aangewezen dat de rechtszekerheid wordt vergroot en de verschillen tussen de lidstaten worden verkleind wat betreft de nationale regels voor schadevorderingen wegens inbreuk op het Europese mededingingsrecht en, indien dit parallel van toepassing is, op het nationale mededingingsrecht. Het onderling afstemmen van deze regels zal ook helpen te voorkomen dat grotere verschillen ontstaan tussen de regels van de lidstaten inzake schadevorderingen wegens inbreuk op de mededingingsregels.

Amendement

(8) Het is daarom, ***en mede vanwege het feit dat grootschalige inbreuken op de bepalingen van mededingingsrecht vaak grensoverschrijdend van aard zijn,*** noodzakelijk om een gelijkere speelveld te garanderen voor ondernemingen die op de interne markt actief zijn en de voorwaarden te verbeteren waarop consumenten hun uit de interne markt voortvloeiende rechten kunnen uitoefenen. Het is ook aangewezen dat de rechtszekerheid wordt vergroot en de verschillen tussen de lidstaten worden verkleind wat betreft de nationale regels voor schadevorderingen wegens inbreuk op het Europese mededingingsrecht en, indien dit parallel van toepassing is, op het nationale mededingingsrecht. Het onderling afstemmen van deze regels zal ook helpen te voorkomen dat grotere verschillen ontstaan tussen de regels van de lidstaten inzake schadevorderingen wegens inbreuk op de mededingingsregels.

Or. en

Motivering

Grootschalige inbreuken op de bepalingen van mededingingsrecht beperken zich veelal niet tot één lidstaat, maar hebben grensoverschrijdende gevolgen en beïnvloeden dus niet alleen het handelsverkeer tussen de lidstaten, maar ook de werking van de interne markt.

Amendement 5

Voorstel voor een richtlijn Overweging 11

Door de Commissie voorgestelde tekst

(11) In deze richtlijn wordt het acquis communautaire betreffende het Unierecht op vergoeding van door een inbreuk op het mededingingsrecht van de Unie veroorzaakte schade nog eens bevestigd, in het bijzonder wat betreft de hoedanigheid om een schadevordering in te stellen en de definitie van het begrip "schade" volgens de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie, en wordt niet vooruitgelopen op toekomstige ontwikkelingen. Eenieder die door een inbreuk schade heeft geleden, kan een vergoeding eisen voor het reële verlies (damnum emergens), voor de gederfde winst (lucrum cessans), alsmede de betaling van rente vanaf het tijdstip waarop de schade zich heeft voorgedaan tot wanneer deze is vergoed. Dit recht wordt erkend voor iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon, zowel consumenten, ondernemingen als overheidsinstanties, ongeacht of er een directe contractuele verhouding met de inbreukmakende onderneming bestaat, en ongeacht of er vooraf door een mededingingsautoriteit een inbreuk is vastgesteld. ***Deze richtlijn houdt geen verplichting in voor de lidstaten om mechanismen voor collectief verhaal in te voeren voor de handhaving van de artikelen 101 en 102 van het Verdrag.***

Amendement

(11) In deze richtlijn wordt het acquis communautaire betreffende het Unierecht op vergoeding van door een inbreuk op het mededingingsrecht van de Unie veroorzaakte schade nog eens bevestigd, in het bijzonder wat betreft de hoedanigheid om een schadevordering in te stellen en de definitie van het begrip "schade" volgens de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie, en wordt niet vooruitgelopen op toekomstige ontwikkelingen. Eenieder die door een inbreuk schade heeft geleden, kan een vergoeding eisen voor het reële verlies (damnum emergens), voor de gederfde winst (lucrum cessans), alsmede de betaling van rente vanaf het tijdstip waarop de schade zich heeft voorgedaan tot wanneer deze is vergoed. Dit recht wordt erkend voor iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon, zowel consumenten, ondernemingen als overheidsinstanties, ongeacht of er een directe contractuele verhouding met de inbreukmakende onderneming bestaat, en ongeacht of er vooraf door een mededingingsautoriteit een inbreuk is vastgesteld.

Or. en

Motivering

Het is niet nodig om expliciet te vermelden dat de richtlijn geen verplichting inhoudt om mechanismen voor collectief verhaal in te voeren.

Amendement 6

Voorstel voor een richtlijn Overweging 15

Door de Commissie voorgestelde tekst

(15) Er moet eveneens zorgvuldig worden nagegaan of aan de evenredigheidseis is voldaan wanneer door het verlenen van toegang de onderzoeksstrategie van een mededingingsautoriteit kan worden blootgelegd doordat bekend wordt welke documenten deel uitmaken van het dossier, of wanneer het verlenen van toegang negatieve gevolgen kan hebben voor de manier waarop ondernemingen met de mededingingsautoriteit samenwerken. **Het** verzoek om toegang **mag** derhalve niet **als** evenredig worden beschouwd **indien** het algemene toegang **betreft** tot documenten in het dossier van een mededingingsautoriteit met betrekking tot een bepaalde zaak, **of tot documenten die een partij in het kader van een bepaalde zaak heeft verstrekt. Dergelijke brede verzoeken om toegang zouden evenmin in** overeenstemming **zijn** met de plicht van de partij die om toegang verzoekt om de categorieën bewijsmateriaal zo nauwkeurig en eng mogelijk te specificeren.

Amendement

(15) Er moet eveneens zorgvuldig worden nagegaan of aan de evenredigheidseis is voldaan wanneer door het verlenen van toegang de onderzoeksstrategie van een mededingingsautoriteit kan worden blootgelegd doordat bekend wordt welke documenten deel uitmaken van het dossier, of wanneer het verlenen van toegang negatieve gevolgen kan hebben voor de manier waarop ondernemingen met de mededingingsautoriteit samenwerken. **Een** verzoek om toegang **moet** derhalve **als** niet evenredig worden beschouwd **als** het **een verzoek is om** algemene toegang tot **de** documenten in het dossier van een mededingingsautoriteit met betrekking tot een bepaalde zaak, **aangezien een dergelijk verzoek niet** in overeenstemming **is** met de plicht van de partij die om toegang verzoekt om de categorieën bewijsmateriaal zo nauwkeurig en eng mogelijk te specificeren.

Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar het voorkomen van verzoeken in het kader van phishing.

Or. en

Motivering

Spreekt voor zich.

Amendement 7

Voorstel voor een richtlijn Overweging 17

Door de Commissie voorgestelde tekst

(17) Hoewel relevant bewijsmateriaal dat bedrijfsgeheimen of anderszins vertrouwelijke informatie bevat in beginsel voor schadevorderingen beschikbaar moet zijn, moet deze vertrouwelijke informatie op passende wijze beschermd worden. De nationale rechter moet daarom een beroep kunnen doen op een scala aan maatregelen om te voorkomen dat die vertrouwelijke informatie tijdens de procedure openbaar wordt gemaakt. Daarbij kan het gaan om **besloten zittingen**, waardoor de groep personen die van het bewijsmateriaal kennis kan nemen beperkt wordt, en de opdracht aan deskundigen om samenvattingen van de informatie te maken met samenvoeging van individuele gegevens of in anderszins niet-vertrouwelijke vorm. Maatregelen ter bescherming van bedrijfsgeheimen en andere vertrouwelijke informatie mogen de uitoefening van het recht op schadevergoeding **in de praktijk** niet belemmeren.

Amendement

(17) Hoewel relevant bewijsmateriaal dat bedrijfsgeheimen of anderszins vertrouwelijke informatie bevat in beginsel voor schadevorderingen beschikbaar moet zijn, moet deze vertrouwelijke informatie op passende wijze beschermd worden. De nationale rechter moet daarom een beroep kunnen doen op een scala aan maatregelen om te voorkomen dat die vertrouwelijke informatie tijdens de procedure openbaar wordt gemaakt. Daarbij kan het gaan om **het onleesbaar maken van gevoelige informatie in een document, behandeling met gesloten deuren**, waardoor de groep personen die van het bewijsmateriaal kennis kan nemen beperkt wordt, en de opdracht aan deskundigen om samenvattingen van de informatie te maken met samenvoeging van individuele gegevens of in anderszins niet-vertrouwelijke vorm. Maatregelen ter bescherming van bedrijfsgeheimen en andere vertrouwelijke informatie mogen de uitoefening van het recht op schadevergoeding **evenwel** niet belemmeren.

Or. en

Motivering

Bepaalde gevoelige informatie in documenten, zoals informatie over derden die niet van belang is voor de procedure, kan onleesbaar worden gemaakt. De behandeling kan zo nodig achter gesloten deuren plaatsvinden, zodat gevoelige informatie niet naar buiten komt.

Amendement 8

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 2 – lid 3**

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De lidstaten zorgen ervoor dat

Amendement

3. De lidstaten zorgen ervoor dat

benadeelde partijen effectief hun schadeclaims geldend kunnen maken.

benadeelde partijen effectief hun schadeclaims geldend kunnen maken, *en dat er wordt voorzien in procedures voor collectief verhaal voor civiele schadevorderingen wegens inbreuken op het mededingingsrecht. Dergelijke mechanismen voor collectief verhaal moeten gebaseerd zijn op het opt-inbeginsel en mogen niet voorzien in de mogelijkheid om een resultaatafhankelijk honorarium af te spreken of een schadevergoeding met een boetekarakter toe te kennen.*

Or. en

Motivering

Vijftien lidstaten kennen reeds vormen van collectief verhaal. De richtlijn moet de overige lidstaten stimuleren om ook dergelijke mechanismen in het leven te roepen. Het is echter belangrijk om ervoor te zorgen dat misbruik van procesrecht, bijvoorbeeld door toepassing van het opt-outbeginsel of fenomenen als een resultaatafhankelijk honorarium of schadevergoedingen met een boetekarakter, wordt voorkomen.

Amendement 9

Voorstel voor een richtlijn Artikel 4 – alinea 1 – punt 17 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(17 bis) "collectieve vordering tot staking": vordering die door twee of meer natuurlijke personen of rechtspersonen of door een vertegenwoordigende entiteit die bevoegd is om een dergelijke vordering in te stellen kan worden ingesteld om een inbreuk op hun rechten te doen staken; "vordering tot schadevergoeding": vordering die door twee of meer natuurlijke personen of rechtspersonen of door een vertegenwoordigende entiteit die bevoegd is om een dergelijke vordering in te stellen kan worden ingesteld om vergoeding te vorderen van de schade die het gevolg is van een inbreuk op hun

rechten;

Or. en

Motivering

Het gewijzigde artikel 2, lid 3, verwijst naar "collectief verhaal". Dit begrip moet dus ook gedefinieerd worden.

Amendement 10

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 4 – alinea 1 – punt 17 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(17 ter) "resultaatafhankelijk honorarium": vergoeding voor de dienstverlening door een advocaat die uitsluitend in rekening wordt gebracht als de procedure voor de cliënt een positief resultaat oplevert, in die zin dat de advocaat zijn basisbeloning op basis van het gebruikelijke uurtarief bij een succesvol resultaat mag verhogen.

Or. en

Motivering

Het gewijzigde artikel 2, lid 3, verwijst naar het begrip "resultaatafhankelijk honorarium". Dit begrip moet dus ook gedefinieerd worden.

Amendement 11

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 4 – alinea 1 – punt 17 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(17 quater) "schadevergoeding met een boetekarakter": schadevergoeding die verder gaat dan louter de vergoeding van de daadwerkelijk geleden schade en die dus voor de verweerder feitelijk een

sanctie inhoudt.

Or. en

Motivering

Het gewijzigde artikel 2, lid 3, verwijst naar "schadevergoeding met boetekarakter". Dit begrip moet dus ook gedefinieerd worden.

Amendement 12

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 4 – alinea 1 – punt 17 quinquies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(17 quinquies) "opt-inbeginsel": het uitgangspunt dat uitsluitend natuurlijke personen of rechtspersonen die actief een besluit in die zin hebben genomen deel uitmaken van de groep die een collectieve schadevordering instelt en ook door de uitspraak gebonden zijn. Andere natuurlijke personen die het slachtoffer zijn van de inbreuk behouden de vrijheid om individueel een schadevordering in te stellen.

Or. en

Motivering

Het gewijzigde artikel 2, lid 3, verwijst naar het opt-inbeginsel. Dit begrip moet dus ook gedefinieerd worden.

Amendement 13

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 5 – lid 3 – letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(b) de omvang en de kosten van toegang, in

(b) de omvang en de kosten van toegang, in het bijzonder voor betrokken derden ***en de***

het bijzonder voor betrokken derden;

noodzaak om phishing te voorkomen;

Or. en

Motivering

Openbaarmaking van bewijsmateriaal moet altijd beperkt blijven tot wat evenredig is en er moet voor gezorgd worden dat phishing doeltreffend wordt tegengegaan.

Amendement 14

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 5 – lid 6**

Door de Commissie voorgestelde tekst

6. De lidstaten zorgen ervoor dat, voor zover hun rechters de bevoegdheid hebben om het verlenen van toegang te gelasten zonder de persoon te horen die toegang moet verlenen, de adressaat van een dergelijk bevel geen sanctie voor niet-nakoming van dit verzoek kan worden opgelegd zolang hij niet door de rechter **werd** gehoord.

Amendement

6. De lidstaten zorgen ervoor dat, voor zover hun rechters de bevoegdheid hebben om het verlenen van toegang te gelasten zonder de persoon te horen die toegang moet verlenen, de adressaat van een dergelijk bevel geen sanctie voor niet-nakoming van dit verzoek kan worden opgelegd zolang hij niet **de mogelijkheid heeft gekregen** door de rechter **te worden** gehoord.

Or. en

Motivering

Het recht op een eerlijk proces houdt in dat personen die een sanctie dreigen te krijgen de mogelijkheid geboden moet worden om te worden gehoord. Het moet echter niet mogelijk zijn om geen toegang tot het bewijsmateriaal te verschaffen en vervolgens ook nog de sancties voor het niet opvolgen van een rechterlijk bevel te ontlopen.

Amendement 15

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 5 – lid 7**

Door de Commissie voorgestelde tekst

7. Het bewijsmateriaal waartoe toegang moet worden verleend, omvat alle soorten

Amendement

7. Het bewijsmateriaal waartoe toegang moet worden verleend, omvat alle soorten

bewijsmateriaal dat voor de behandelende nationale rechter toelaatbaar is, met name documenten en alle overige informatiedragers, ongeacht het medium waarop de informatie is opgeslagen.

bewijsmateriaal dat voor de behandelende nationale rechter toelaatbaar is, met name documenten, **met inbegrip van waar nodig documenten met betrekking tot clementie- en schikkingsprocedures**, en alle overige informatiedragers, ongeacht het medium waarop de informatie is opgeslagen.

Or. en

Motivering

In de richtlijn moeten geen categorieën documenten van openbaarmaking worden uitgezonderd.

Amendement 16

Voorstel voor een richtlijn Artikel 5 – lid 7 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

7 bis. De lidstaten zorgen ervoor dat potentiële eisers van de mededingingsautoriteit en de verweerder toegang krijgen tot bewijsmateriaal over de omvang van de schade of het verlies, zodat het gemakkelijker wordt om tot een consensuele schikking te komen en zij zich niet tot de rechter hoeven te wenden.

Or. en

Motivering

De richtlijn beoogt consensuele geschillenbeslechting aan te moedigen. Vanwege een gebrek aan informatie is de eiser echter in veel gevallen niet in staat om de omvang van de schade of het verlies te bepalen, waardoor het lastiger is om tot een consensuele schikking te komen. Om die reden is het noodzakelijk dat de nationale autoriteiten of de plegers van een inbreuk reeds in de precontentieuze fase informatie openbaar maken, zodat een eiser zich een idee kan vormen van de omvang van de schade of het verlies en zich niet tot de rechter hoeft te wenden.

Amendement 17

Voorstel voor een richtlijn Artikel 10 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De lidstaten zorgen ervoor dat de verjaringstermijn niet begint te lopen vóór de dag waarop *een voortgezette of herhaalde* inbreuk *is stopgezet*.

Amendement

3. De lidstaten zorgen ervoor dat de verjaringstermijn niet begint te lopen vóór de dag waarop *de* inbreuk *wordt beëindigd*.

Or. en

Motivering

Deze bepaling dient te gelden voor alle inbreuken, omdat het niet passend is dat de verjaringstermijn begint te lopen voordat een inbreuk wordt beëindigd.

Amendement 18

Voorstel voor een richtlijn Artikel 10 – lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. De lidstaten zorgen ervoor dat de verjaringstermijn wordt geschorst wanneer een mededingingsautoriteit een handeling verricht tot onderzoek of vervolging van een inbreuk waarop de schadevordering betrekking heeft. De schorsing eindigt ten vroegste *één* jaar nadat het *inbreukbesluit* in kracht van gewijsde is gegaan *of de procedure op andere wijze is beëindigd*.

Amendement

5. De lidstaten zorgen ervoor dat de verjaringstermijn wordt geschorst wanneer een mededingingsautoriteit een handeling verricht tot onderzoek of vervolging van een inbreuk waarop de schadevordering betrekking heeft. De schorsing eindigt ten vroegste *twee* jaar nadat het *besluit waarmee de procedure inzake de inbreuk of vermeende inbreuk is afgesloten* in kracht van gewijsde is gegaan.

Or. en

Motivering

Deze termijn moet lang genoeg zijn om daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen.

Amendement 19

Voorstel voor een richtlijn Artikel 17 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de verjaringstermijn voor het instellen van een schadevordering wordt geschorst voor de duur van de consensuele geschillenbeslechtsprocedure. De schorsing van de verjaringstermijn geldt enkel voor de partijen die bij de consensuele geschillenbeslechting zijn of waren betrokken.

Amendement

1. De lidstaten zorgen ervoor dat ***als partijen vrijwillig een poging doen om hun geschil door middel van consensuele geschillenbeslechting op te lossen***, de verjaringstermijn voor het instellen van een schadevordering wordt geschorst voor de duur van de consensuele geschillenbeslechtsprocedure. De schorsing van de verjaringstermijn geldt enkel voor de partijen die bij de consensuele geschillenbeslechting zijn of waren betrokken.

Or. en

Motivering

Het is belangrijk om te benadrukken dat consensuele geschillenbeslechting vrijwillig dient te zijn.

Amendement 20

Voorstel voor een richtlijn Artikel 17 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale rechter bij wie een schadevordering aanhangig is, de procedure schorst indien de partijen bij deze procedure betrokken zijn bij consensuele geschillenbeslechting in verband met de claim waarop die schadevordering betrekking heeft.

Amendement

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale rechter bij wie een schadevordering aanhangig is, de procedure schorst indien de partijen bij deze procedure betrokken zijn bij ***vrijwillige*** consensuele geschillenbeslechting in verband met de claim waarop die schadevordering betrekking heeft.

Or. en

Motivering

Het is belangrijk om te benadrukken dat consensuele geschillenbeslechting vrijwillig dient te zijn.

Amendement 21

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 17 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Artikel 17 bis

***Openbaarmaking van bewijsmateriaal in
het kader van consensuele
geschillenbeslechting***

- 1. De lidstaten zorgen ervoor dat partijen die een geschil oplossen via consensuele geschillenbeslechting toegang hebben tot de nationale rechtbanken met het oog op de uitoefening van de rechten als bedoeld in artikel 5, ongeacht of er tussen partijen bij een nationale rechter een schadevordering aanhangig is gemaakt.***
- 2. De in artikel 6 bedoelde beperkingen op de openbaarmaking van bewijsmateriaal zijn van toepassing in de in lid 1 bedoelde procedures.***

Or. en

Motivering

De positie van eisers in een consensuele geschillenbeslechtsprocedure wordt versterkt als zij toegang hebben tot relevant bewijsmateriaal. Door de informatieasymmetrie tussen de eiser en de verweerder te verkleinen, wordt de uitkomst van een consensuele geschillenbeslechtsprocedure rechtvaardiger.

Amendement 22

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 18 – lid -3 (nieuw)**

-3. De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale rechterlijke instanties op verzoek van een van de partijen of op eigen initiatief de bepalingen van een rechtvaardige consensuele schikking met betrekking tot dezelfde inbreuk als die ter zake waarvan een geding aanhangig is gemaakt geheel of gedeeltelijk kunnen overnemen.

Or. en

Motivering

Het bieden van deze mogelijkheid maakt het gemakkelijker om bij schadevorderingen tot een oplossing te komen als er al een gedeeltelijke schikking voorligt, zodat tijd en kosten bespaard kunnen worden.